

Boekbespreking

Laget, D., 2005. Determinatietabel voor solitaire bijen in aangeboden nestgelegenheden. - Bertram 3 (2 bis): 1-71.

Nummer 2 bis in de derde jaargang van Bertram, het tijdschrift van de Natuurstudiewerkgroep



van de JNM (Jeugdbond voor Natuurstudie en Milieubescherming) zie www.jnm.be in België, is geheel gewijd aan een determinatietabel voor solitaire bijen in aangeboden nestgelegenheden.

De tabel vormt een onderdeel van een onderzoeksproject van de Universiteit van Gent onder leiding van Dries Laget en professor Jacobs, om de solitaire bijen in Vlaanderen beter in kaart te brengen. Daarbij werden in het voorjaar van 2005 nestkastjes voor wilde bijen met een handleiding verspreid over meer dan 400 enthousiaste medewerkers (voor meer informatie over dit project zie www.zoofysiologie.ugent.be). Als je bijen in kaart wil laten brengen is het handig te beschikken over een determinatietabel om de soorten op naam te brengen, en dat is precies waarin dit boekje voorziet.

Het boekje bevat, naast een literatuurlijst (waarin meer literatuur staat dan waar naar wordt verwezen in de tekst) en een index, grofweg drie delen. Een inleiding waarin kort de biologie, de bestudering en determinatie van solitaire bijen worden besproken. Tevens wordt kort ingegaan op de verschillen tussen zweefvliegen, wespen, hommels en solitaire bijen.

Daarna volgt een deel met determinatietabellen. Dat deel begint met een generatabel voor 33 bijengenera in België. Het is voor de volledigheid natuurlijk jammer dat de hommels (genus *Bombus*) in de generatabel ontbreken. Tevergeefs zoek je ook naar het genus van de langhoornbijen *Tetralonia*, waarvan in België geen soort bekend is en bij ons wel eentje. In de generatabel staan daarentegen wel weer twee bijen die we uit Nederland niet kennen, namelijk de Grauwe bijen van het genus *Rhopitoides* (vertegenwoordigd door de soort *R. camus*) en de Tweetandige bijen van het genus *Dioxys* (vertegenwoordigd door de soort *D. tridentata*). In een overzichtstabel worden op één bladzijde aan de hand van tekeningen (vooral achterlijven van vrouwtjes) en enkele morfologische en gedragskenmerken de acht genera die in nestkasten nestelen gekarakteriseerd.

Daarna volgen tabellen waarmee je 62 bijen uit 8 genera (*Anthidium*, *Chelostoma*, *Coelioxys*, *Heriades*, *Hylaeus*, *Megachile*, *Osmia* en *Stelis*) tot op soort kunt determineren. Alleen de soorten waarvan bekend is dat ze in nestkasten met boorgaten of holle stengels nestelen zijn opgenomen. Voor de soorten is de naamlijst van Rasmont et al. 1995 geraadpleegd.

Het derde deel van het boekje bevat beschrijvingen van de soorten in de acht bijengenera die in kunstnesten kunnen worden aangetroffen. Ik had geen tijd genoeg om de tabellen uit te proberen dus kan jullie hier helaas niet vertellen of ze goed werken en tevens heb ik niet alle informatie in het boekje gecontroleerd op juistheid.

Wel kwam ik enkele kleine foutjes en onduidelijkheden tegen in de tekst en worden er enkele andere (soms verkeerde) begrippen gebruikt dan bij ons gebruikelijk is, maar daar wil ik hier niet teveel over zeuren. De boodschap van het boekje is duidelijk: waarnemers stimuleren zich op solitaire bijen te richten en nieuwsgierig te worden naar die prachtige dieren.

Het aardige van deze uitgave is tevens dat ze is verschenen in het tijdschrift van de Belgische Jeugdbond, waardoor vooral ook jongeren worden bereikt.

Met dit boekje heeft Dries weer een steentje bijgedragen aan het enthousiasmeren van mensen en hulpmiddelen te bieden waarmee ze zelf verder kunnen. In de nabije toekomst zullen de onjuistheden en de achterstand in kennis wellicht snel worden rechtgezet en kunnen we nog veel verwachten van onze zuiderburen op bijengebied. Ik wens ze veel succes met hun bijenproject en ben zeer benieuwd naar de resultaten.

Theo Peeters